

Vergaderjaar 1984–1985 Nr. 165b

16 481

## Herziening van de Wet op de kansspelen (speelautomaten)

### BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de vaste commissie voor Justitie

's-Gravenhage, 31 mei 1985

Blijkens uw brief van 14 mei 1985 aan ons is de vaste commissie voor Justitie uit de Eerste Kamer vooralsnog van oordeel, dat de behandeling van het wetsvoorstel 16 481 (Herziening van de Wet op de kansspelen (speelautomaten)) dient te worden opgeschort, en geeft zij er de voorkeur aan met de behandeling te wachten tot het aangekondigde wetsvoorstel tot aanpassing van de Wet op de kansspelen de Eerste Kamer heeft bereikt. Gaarne zeggen wij de commissie dank voor de impliciet in haar brief geboden mogelijkheid om ons standpunt ten aanzien van dit voorlopig oordeel van de commissie kenbaar te maken.

In de memorie van antwoord aan de Eerste Kamer met betrekking tot het wetsvoorstel Herziening van de Wet op de kansspelen hebben wij reeds kenbaar gemaakt, dat er ons inziens geen bezwaar bestaat tegen de voortzetting van de behandeling van dit wetsvoorstel, ondanks het feit dat daarin een nadere-wijzigingsvoorstel tot aanpassing van de Wet op de kansspelen wordt aangekondigd. Bedoeld werd daarmee dat er naar onze mening uit een oogpunt van wetgevingsbeleid geen bezwaar bestaat. Zoals wij evenwel in de afgelopen jaren bij herhaling hebben gesteld is uit een oogpunt van maatschappelijke behoefte aan een wettelijke regeling van het verschijnsel speelautomaten, zelfs sprake van een dringende noodzaak om de behandeling van het voorliggende wetsontwerp voort te zetten, teneinde een zo spoedig mogelijke inwerkingtreding van de daarin vervatte regeling te bevorderen. Op die noodzaak willen wij hier nader ingaan.

Reeds enige tijd geleden, na de aanvaarding van het voorliggend wetsontwerp door de Tweede Kamer, zijn de fabrikanten van speelautomaten, in samenwerking met de importeurs en exploitanten daarvan, gestart met het ontwikkelen van speelautomaten die voldoen aan de te stellen wettelijke eisen, aangezien de huidige speelautomaten commercieel niet of nauwelijks meer te gebruiken zullen zijn. Met die ontwikkeling is veel geld en mankracht gemoeid. Destijds is een tijdige voorbereiding min of meer gestimuleerd door de tekst van de memorie van toelichting waarin toegezegd werd, dat bijtijds de normen waaraan kansspelautomaten moeten voldoen, bekendgemaakt zouden worden. Dat is gebeurd op 11 oktober 1982 d.m.v. een brief aan de Tweede Kamer. De juistheid om reeds met het aanvatten

van nieuwe investeringen te starten, is eind 1983 in hun ogen nog eens bevestigd door het antwoord van de Minister van Justitie op een vraag van het Tweede-Kamerlid de heer Krajenbrink, gegeven op 20 oktober 1983, inhoudende dat op dat ogenblik geen reden was om aan te nemen dat de dereguleringsoperatie ertoe zou leiden, dat de behandeling van het wetsontwerp in de Eerste Kamer niet zou doorgaan.

Een aantal Tweede-Kamerleden achtte het toen noodzakelijk de Minister van Justitie over dit onderwerp te benaderen in verband met een geleidelijk aan zeer alarmerend geworden situatie met betrekking tot speelautomaten. In de daaraan voorafgaande periode was het aantal illegale zware gokmachines, met name in de grote steden, onrustbarend toegenomen. Het gaat daarbij zowel om speelautomaten met directe gelduitkering als om zogenaamde «opvoerders», speelautomaten die een kansspel bieden om grote bedragen maar met aanzienlijk geringere winstkansen en een hogere inzet dan normaal het geval is. Omdat bij deze automaten de opbrengst veel hoger is dan bij legale speelautomaten, zijn zij voor exploitanten en houders bijzonder aantrekkelijk. Doordat malafide exploitanten hierdoor zijn aangelokt, worden bonafide exploitanten, alleen al uit concurrentie-overwegingen, meer en meer gedwongen ook dergelijke speelautomaten op te stellen. Daarbij speelt de overweging, dat zij op die manier nog iets van de hiervoor bedoelde investeringen kunnen terugverdienen. Door de steeds toenemende vertraging bij het in werking treden van de nieuwe regels gaan die investeringen immers alleen al door de snelle ontwikkeling van steeds nieuwe typen speelautomaten, geleidelijk aan verloren.

De branche-organisatie van automatenhandelaren heeft ons dan ook bevestigd dat de situatie thans steeds erger wordt. Hoe langer een nieuwe regeling wordt uitgesteld, des te moeilijker zal het worden «schoon schip te maken» met deze regeling. Niet alleen zal de bereidheid van bonafide exploitanten daartoe steeds verder afnemen, maar ook de politie zal dan voor de schier onmogelijke taak komen te staan alle illegale speelautomaten op te sporen en te verwijderen. Bovendien nemen, blijkens de informatie die ons bereikt, de financiële problemen van fabrikanten, importeurs en exploitanten toe, naarmate met de invoering van de nieuwe regeling wordt gewacht. Sommige buitenlandse fabrikanten zouden reeds een schadevergoedingsproces tegen de Nederlandse staat overwegen.

Meer in het algemeen is ons uit contacten met de speelautomatenbranche gebleken, dat vanaf het moment dat de memorie van antwoord aan de Eerste Kamer opgehouden werd door de behandeling daarvan door de commissie-Geelhoed, bij de betrokkenen de onzekerheid is toegenomen met als gevolg gevoelens van cynisme en ongeloof ten opzichte van de overheid. Ook bij politie- en gemeenteambtenaren valt een zekere moedeloosheid bij het handhaven van de huidige regeling te bespeuren, veroorzaakt door het voortdurend vooruitschuiven van de invoeringsdatum van de nieuwe regeling.

In het licht van deze situatie zijn wij van mening, dat de invoering op zo kort mogelijke termijn van een wettelijke regeling met betrekking tot het verschijnsel speelautomaten, dringend gewenst is.

Het in uw brief van 14 mei jl. aangegeven motief voor de opschorting van de verdere behandeling van het wetsontwerp is, dat uw commissie het onjuist acht mee te werken aan de totstandkoming van een wet waarvan het reeds duidelijk is dat deze op korte termijn vrij aanzienlijk zal worden gewijzigd. Met uw commissie zijn wij het eens, dat het uit een oogpunt van behoorlijke wetgeving als regel niet gewenst is justitiabelen het ene moment met één wettelijke regeling te confronteren en korte tijd later met een geheel andere. In het onderhavige geval doet zich die situatie evenwel niet voor. Na de vaststelling en invoering van het voorliggend wetsvoorstel, zal dit aangevuld worden met bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen bepalingen ter uitvoering van de wet. Aan die algemene maatregel van bestuur wordt thans de laatste hand gelegd, zodat ook bij een snelle voortzetting van de behandeling van het voorliggend wetsvoorstel geen

verdere vertraging zal optreden bij de invoering van de wettelijke regeling. In die algemene maatregel van bestuur wordt, voor wat de materiële inhoud van toepasselijke regels betreft, reeds geheel rekening gehouden met de in het voorstel tot aanpassing van de Wet op de kansspelen opgenomen materiële regels. Het voorliggende ontwerp tot herziening van de Wet op de kansspelen en de daarop gebaseerde algemene maatregel van bestuur zullen tezamen een wettelijk regime invoeren dat naderhand door de invoering van de aanpassing van de Wet op de kansspelen niet materieel gewijzigd zal worden. Invoering van dit laatste wetsvoorstel zal alleen tot gevolg hebben, dat bepaalde regels die voordien in de algemene maatregel van bestuur waren vastgelegd nadien bij wet geregeld zullen zijn. Voor justitiabelen brengt dit de in de voorstellen van de commissie-Geelhoed beoogde verhoogde rechtszekerheid met zich mee zonder dat dit, wat de materiële inhoud van het wettelijk regime betreft, consequenties heeft.

Juist teneinde zekerheid te hebben, dat wat de materiële inhoud van de regelgeving betreft er voor justitiabelen geen wijzigingen zouden optreden bij de komende wijziging maar tegelijkertijd in staat te zijn de Eerste Kamer een duidelijke indicatie te verschaffen over de wijze waarop aan de aanbevelingen van de commissie-Geelhoed uitvoering zal worden gegeven, is met de indiening bij de Eerste Kamer van de memorie van antwoord over het herzienings-ontwerp gewacht tot het aanpassings-ontwerp door de Ministerraad was vastgesteld. Om daarin nu echter weer een aanleiding te zien om te wachten met de voortzetting van de behandeling van het herzienings-ontwerp, zou de onzekerheid en scepsis bij justitiabelen over het wetgevingsbeleid sterker doen toenemen dan het nu reeds aangekondigde feit dat de voorliggende wettelijke regeling binnen afzienbare tijd zal worden aangevuld. Nog afgezien van de overweging, dat dan ook de risico's voor weer nieuwe vertragingen groter worden.

Op grond van de voorgaande overwegingen zijn wij van mening, dat een snelle voortzetting van de behandeling van het wetsvoorstel Herziening van de Wet op de kansspelen (speelautomaten) bijzonder gewenst zou zijn en dat dit uit een oogpunt van wetgevingsbeleid geen bezwaar ontmoet. Wij dringen er dan ook bij uw commissie op aan alsnog te besluiten tot voortzetting van de behandeling van dit wetsontwerp. Uiteraard zijn wij gaarne bereid, indien uw commissie zulks wenst, ons standpunt nader mondeling toe te lichten.

De Staatssecretaris van Justitie,  
V. N. M. Korte-van Hemel

De Staatssecretaris van Economische Zaken,  
P. H. van Zeil